

TREI PONDURI TOMITANE

Între obiectele donate de tov. N. Băcăoanu Muzeului de Arheologie din Constanța se aflau și trei ponduri de plumb recoltate în acest oraș prin anii 1930—1940, descoperite în urma unor săpături întâmplătoare¹.

1) 30,62 g. Patrat cu latura de 28,6 mm, cu marginile groase de 6,6 mm și făcute romboidal, cu centrul subțiat la cca. 2 mm, perforat în colțul din stînga jos.

Av. OYN/KJIA Caduceu plasat în diagonală.

Rv. AHK (ITA[AIK ?) Broască țestoasă spre dr. Conservare bună.

Înregistrat la nr. inv. 18215.

Foto 1 (mărit). Uncie².

2) 40,13 g. Pentru ca latura de 35,6 mm; marginile groase de 6 mm și rotunjite. Centrul subțiat la cca 2 mm. Ilizibil din cauza folosirii îndelungate.

Înregistrat la nr. inv. 18216.

Foto 2 (mărit). Probabil 1½ uncie³.

3) 24,90 g. Patrat cu latura de 24,3 mm, fără bordură. Monogramă . Rv. (ITAAIK ?). Conservare bună.

Foto 3 (mărit). Uncie⁴.

După cum arată inscripțiile și greutatea aceste accesorii comerciale datează din epoca romană, poate din primele secole ale erei noastre. Ele aduc un plus de informații în domeniul cunoștințelor noastre despre comerțul mărunț la Tomis⁵.

¹ Mulțumesc pe această cale tov. N. Băcăoanu, fost restaurator la muzeu, acum pensionar, pentru informațiile pe care mi le-a dat.

² Seamănă mult cu exemplarul publicat de C. Moisil, *Ponduri inedite din Histria, Callatia și Tomi*, în *SCN*, I, 1957, p. 292, nr. 63 dar credem că în loc de „ridicătură emisferică“ distingem o broască țestoasă. Perforarea a fost făcută probabil pentru a-l lega cu o sfoară.

³ Ca tip seamănă cu nr. 61 de la C. Moisil, *op. cit.*, p. 291, dar exemplarul nostru este cu aproape 15 g. mai ușor. Nu cred că ar putea fi o dublă uncie și să fi pierdut atât de mult din greutate.

⁴ La inventarul din 1960 acest pond a fost înregistrat la nr. II 55.063. Din păcate, după cum m-a informat tov. R. Ocheșeanu, în prezent el nu se mai află în colecția muzeului. Din fericire am păstrat în însemnările mele datele necesare și o fotografie.

⁵ În legătură cu pondurile antice descoperite în Dobrogea, în afară de C. Moisil vezi și C. Preda, *Ponduri antice inedite de la Callatis și Histria*, în

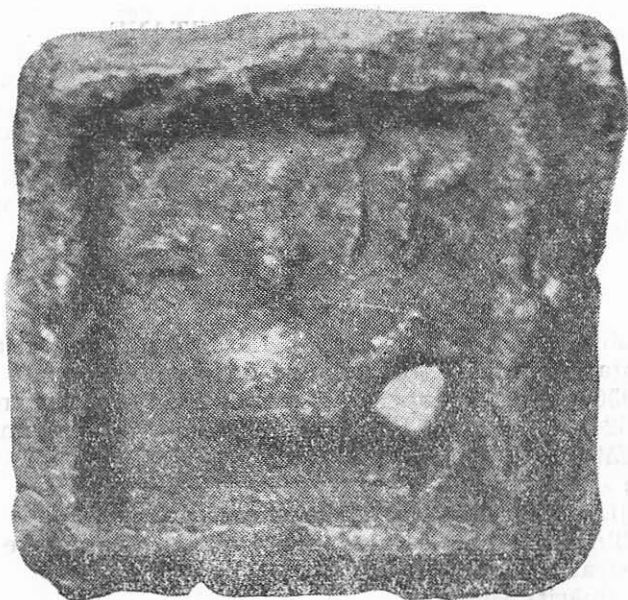

Fig. 1.

TROIS POIDS DE TOMIS

Résumé

N. Băcăoanu a decouvert à Constatza, avant la guerre, trois poids de plomb, provenant de l'ancienne Tomis : deux d'environ une once aux symboles (caducée, tortue), inscriptions et monogrammes, un de 1 $\frac{1}{2}$ once, complètement illisible.

DREI GEWICHTE AUS TOMIS

Zusammenfassung

N. Băcăoanu hat vor dem Krieg in Constanța drei Bleigewichte gefunden, die aus dem alten Tomis stammen : zwei zu je einer Unze mit Symbolen (Mercurstab, Schildkröte), Inschriften und Monogrammen ; eines von anderthalb Unzen, das völlig unleserlich ist.

SCN, I, 1957, p. 297 cu bibl. citată acolo ; H. Nubar, *Un nou pond de la Callatis*, în SCN, II, 1958, p. 367 ; O. Iliescu, *Contribuții la studiul metrologiei ponderale a orașului Callatis*, în SCIV, 18, 1967, 4, p. 687 ; G. Severeanu, *Ponduri pontice inedite*, „București”, 1935, p. 12—16. Pentru o informație mai largă, cuprinzând și monedele, vezi A. Segrè, *Metrologia e circolazione monetaria degli antichi*, Bologna, 1928 ; Max Le Roy, *Métrologie des monnaies romaines d'airin dès origines au II-ème siècle après J. C.*, în *Revue Numismatique Suisse*, VI, I, 1958, p. 27 ; E. R. Caley, *Metrological Tables*, în *Numismatic Notes and Monographs*, 154, New York, 1965, p. 119.

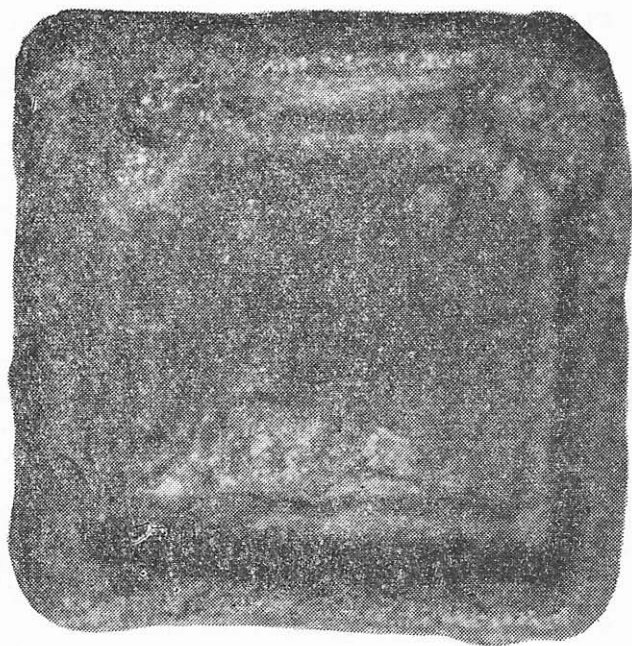

Fig. 2.

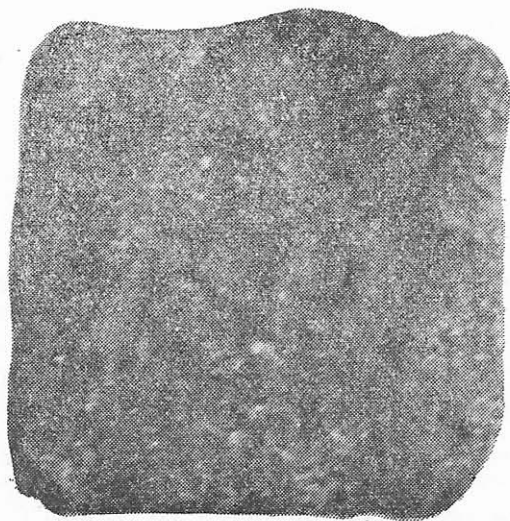

Fig. 3.